HIRSIZLIK

- Hırsızlık: Haksız yere bir başkasının malını, parasını veya varlık kabul edilen başka değerlerini ele geçirmek, çalmaktır.

Gayri Meşru Mal Edinmek:

- **وَلاَ تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ...**

- ***Mallarınızı aranızda haksız sebeplerle yemeyin…*[1]**

[1] Bakara, 2/188.

Hırsızlığın Kötülüğü

- Rasulullah buyurdu ki:
- لَا يَزْنِي اَلزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَشْرَبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرَبُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَسْرِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَنْتَهِبُ نُهْبَةً، يَرْفَعُ النَّاسُ إِلَيْهِ فِيهَا أَبْصَارَهُمْ حِينَ يَنْتَهِبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ
- *“Zani bir kimse, zina yaptığı sırada mümin olarak zina yapmaz, hırsız da çaldığı sırada mümin olarak hırsızlık yapmaz, içkici, içki içtiği sırada mümin olduğu halde içki içmez; insanların, onun yüzünden gözlerini kendine kaldıracakları kadar nazarlarında kıymetli olan bir şeyi mümin olarak yağmalamaz.”*[2]

---

[2] Buhari.

- Kureyş kabilesinin güçlü ailesi Mahzumoğullarından hırsızlık yapmış olan Fatıma b. Esved'in durumu Kureyş'lileri üzmüş ve harekete geçirmişti. Onu affettirebilmek için çare aramaya başladılar. Hz Peygamber yanında şefaatçi olacak birini bulmaları gerektiğine karar verdiler. Neticede Hz. Peygamber'in çok sevdiği Usame b. Zeyd'i bu konuda aracı olmaya ikna ettiler.
- Üsame de gidip Hz. Peygamber'e durumu arz etti. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem, Üsame'yi şu sözleriyle uyardı:
- أَتَشْفَعُ فِي حَدٍّ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ
- *"Sen, Allah'ın emrettiği bîr had hakkında mı şefaatçiliğe kalkışıyorsun?"*
- Üsame, yaptığının yanlışlığını anlayıp bağışlanmasını diledi. Hz. Peygamber daha sonra Müslümanlara bir konuşma yaparak durumu şöyle açıkladı:

- **إِنَّمَا أَهْلَكَ الَّذِينَ قَبْلَكُمْ، أَنَّهُمْ كَانُوا إِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الشَّرِيفُ تَرَكُوهُ، وَإِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الضَّعِيفُ أَقَامُوا عَلَيْهِ الْحَدَّ، وَايْمُ اللَّهِ لَوْ أَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ مُحَمَّدٍ سَرَقَتْ لَقَطَعْتُ يَدَهَا**

- *“Ey Müslümanlar! Allah Teala sizden öncekileri şu sebeple helak etmiştir: Onlar içlerinden şerefli (itibarlı) biri hırsızlık yaparsa, onu cezalandırmazlar; zayıf biri bir şey çalarsa, derhal ona haddi tatbik ederlerdi. Allah'a yemin ederim ki ben, Muhammed'in kızı Fatıma hırsızlık etmiş olsaydı onun da elini keserdim!”*[3]

[3] Buhari.

Hırsızlığın Küçüğü Büyüğü Olmaz

- Rasulullah buyurdu ki:

- لَعَنَ اللَّهُ السَّارِقَ، يَسْرِقُ الْبَيْضَةَ فَتُقْطَعُ يَدُهُ، وَيَسْرِقُ الْحَبْلَ فَتُقْطَعُ يَدُهُ

- *"Allah, bir yumurta çalıp da eli kesilen, bir ip çalıp da eli kesilen hırsıza lanet etsin."*[4]

---

[4] Buhari.

Hırsızlığı Alışkanlık Edinmek:

- Hırsızlık duygusu, bazı tipleri, öylesine bir duruma sokar ki, "kleptomani" hastalığına müptela eder. Bunlar çalmadan rahat edemezler. Adeta hırsızlık, onların gıdası haline gelir. Yani hırsızlık bağımlısı olurlar.

Hırsızlık Çeşitleri:

- 1-Başkasına ait bir malı (şeyi)çalmak.
- 2-Bir malı ölçerken, tartarken eksik ölçüp tartıp eksik vermek.
- 3-Devlete ait bir malı kendi çıkarı için özel işinde kullanmak.
- 4-Alışverişte hile yapıp müşteriyi kandırmak. 900 gr şekeri,1 kg etiketle satmak,
- 5-Toplumun ihtiyaç duyduğu malı piyasadan çekmek, pahalanmasına sebep olmak; sonra yüksek fiyatla satmak.(Malın değerinin yükselmesi için piyasadan mal çekmek, stokçuluk)
- 6-Rüşvet, adam kayırma, makam ve mevkisini, otoritesini kullanarak, başkalarının malına konmak ve haksızlık yapmak
- 7-Kap-kaç, haraç almak, yankesicilik, eli uzunluk, Gasp(hazine arazilerini yağmalamak)

- 8-Başkalarının emek harcayarak yaptığı projenin altına kendi imzasını atmak, başkalarının bilimsel buluşlarını, kendi buluşu olarak sunmak
- 9-Çalıştırdığı işçisinin hakkını vermemek, zamanında vermemek, ya da onun mecbur olmasını bilerek fırsatçılık yapmak.
- 10- Telif hakkı olan sanat eseri veya teknolojik ürünü izinsiz kopyalamak.

Hırsızlığı Önleyici Tedbirler

- Rasulullah buyurdu ki:
- **لَا تُكَلِّفُوا الْأَمَةَ غَيْرَ ذَاتِ الصَّنْعَةِ، الْكَسْبَ، فَإِنَّكُمْ مَتَى كَلَّفْتُمُوهَا ذَلِكَ، كَسَبَتْ بِفَرْجِهَا، وَلَا تُكَلِّفُوا الصَّغِيرَ الْكَسْبَ، فَإِنَّهُ إِذَا لَمْ يَجِدْ سَرَقَ، وَعِفُّوا إِذْ أَعَفَّكُمُ اللَّهُ، وَعَلَيْكُمْ مِنَ الْمَطَاعِمِ بِمَا طَابَ مِنْهَا**
- *“Sanat sahibi olmayan cariyeleri para kazanmaya zorlamayın. Zira siz onları kesbe zorladığınız takdirde ferçleriyle (namuslarını satarak) kazanırlar. Çocukları da para kazanmaya mecbur etmeyin. Siz onları kesbe mecbur ettiğiniz zaman hırsızlık yaparlar. Onların getireceği paraya karşı istiğna gösterin ki, Allah da sizi müstağni kılsın. Size temiz olan yiyecekler yaraşır."*[5]

---

[5] Muvatta.

- İslâm dini, hırsızlığın zararlarına dikkat çekerken, onun yayılmasının önüne geçmek için tedbir alınmasını gerekli görmüştür. Bunu sağlarken de ilk başta sosyal adâlet ilkesini toplumun her kesimini kapsayacak şekilde uygulamaya koyar. İslâm, bir taraftan bireyin ahlâkî açıdan eğitimini sağlar; diğer taraftan da insanın hırsızlık yapmasını gerektirecek nedenleri de ortadan kaldırır.

- Bu konuda en somut örnek Asr-ı Saadet'ten sonra Osmanlı'nın uyguladığı sistemdir. Osmanlı, toplumda oluşturduğu mekanizma ile hırsızlığın önüne geçmiş, hırsızlık düşüncesini ve sonucunda görülecek cezayı zihinlerde oluşturmuş ve buna teşebbüs edenlerin önüne manevi bir sınır koymuştur. Bu hususta iki batılı yazarın ifadeleri meramımızı anlatmada örnek teşkil etmektedir:

- Fransız generallerinden Compte de Bonneval der ki; "Hırsızlık, murabahacılık ve karaborsacılık gibi suçlar Müslümanlar arasında adeta hiç bilinmeyen suçlardandır. Hâsılı ister vicdanî bir akideden,

ister ceza korkusundan doğmuş olsun, o kadar dürüstlük gösterirler ki, insan çok defa Müslümanların dürüstlüklerine hayran kalır.”

- Tarihçi A. Ubicini: ‘Bu büyük başkentte dükkâncı herkesçe bilinen namaz saatlerinde dükkânını açık bırakıp gittiği, geceleri evlerin kapıları sıradan bir mandalla kapatıldığı halde senede yalnız dört hırsızlık vakası bile olmaz. Ahalisi sırf Hıristiyanlardan oluşan Galata ile Beyoğlu'nda ise hırsızlık ve cinayet vakaları duyulmayan gün geçmez.’ diyor.

Hırsızlığın Dini ve Toplumsal Zararları

- a- Öncelikle, Bir malı çalan kişi, sadece malı çalmamaktadır. Bu kişi o malı kazanan kişinin hayatının bir bölümünü de çalmış olmaktadır. Çünkü mal kazanılmak için hayatın bir bölümü harcanmıştır. Bundan dolayı İslam dini bu suça etkili ceza verilmesi taraftarıdır.

- b- Hırsızlık sebebiyle toplumda mal ve can güvenliği kalkar. Huzur ve toplumun düzeni bozulur, çalışmadan üretmeden kazanma düşüncesi yaygınlaşır. İslam dininde de toplumun huzurunu bozmak, cinayetten daha kötü sayılmıştır. (el-Fitnetü eşeddü mine'l-Katl)

- c- İnsanların bir şeyde ne kadar emeği varsa o şey o kadar değerli olur. Dolayısıyla hırsızın çaldığı malda bir emeği olmadığı için çaldığı malı, düşük fiyata satmakta tereddüt etmemektedir. Bu da, alıcıları helal kazanma düşüncesinden uzaklaştırır.

- d- Hırsızlık (hortumculuk) ile, yeni doğacak çocukların gelecekleri ve gelecekte daha iyi imkanlarda yaşama hakları çalınır.
- e-Başkasının bir ömür boyu çalışıp kazandıkları-biriktirdikleri birkaç saat içinde hırsızın eline geçer. Bu da adalete aykırıdır ve çalışana haksızlıktır.
- f- Allah'ın affetmediği tek hak, kul hakkıdır. Hırsızlık da kul hakkına sebep olmaktadır.

Hırsızlığa Yönelten Sebepler

- İşsizlik, açlık, lüks içinde yaşayanların yaşantılarına özenme, öyle yaşamak için amacına götüren her yolu mubah sayma, tembellik, Şeytanın ve nefsinin tahrikine uymak, zenginlerin servetlerini haksız yollarla kazandığına inanmak, haset düşüncesi (Onlar neden lüks içinde yaşıyorlar? Ben neden bu şekilde yaşayamıyorum?), çekilen sıkıntı ve zorluklardan en kısa zamanda, en kestirme yoldan kurtulma isteği, İnanç zayıflığı, Allah, Cennet, Cehennem inancının olmaması gibi sebepler insanları bu yanlış davranışa sevk edebilir.

Hırsızlığın Cezası

- وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُواأَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

- ***Hırsızlık eden erkek ve kadının, yaptıklarına karşılık bir ceza ve Allah'tan bir ibret olmak üzere ellerini kesin. Allah izzet ve hikmet sahibidir.***

- فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللّٰهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

- ***Kim (bu) haksız davranışından sonra tevbe eder ve durumunu düzeltirse şüphesiz Allah onun tevbesini kabul eder. Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir.*** [6]

---

[6] Maide, 5/38-39

El Kesme Cezasının Hikmeti

- İslâm dini, mal emniyetini önemli bir esas kabul etmiş, malını müdafaa ederken öldürülenin şehit olacağını bildirmiştir. Hırsıza, elini kesmek gibi ağır bir ceza vermesinin hikmeti, İslam'ın mal emniyetine verdiği önemde ifadesini bulur.

- Bu sebeplerle ceza, psikolojik şokla hissiyatın ve ruhun derinliklerinde caydırıcılık hâsıl edecek şekilde ağır takdir edilmiştir: Elin kesilmesi... Hırsızlığa niyet edecek kimseyi, yakalanma halinde elinin kesilme ihtimali ciddi şekilde düşündürecek ve caydırıcı etki yapacaktır. Hanefîlerin el-İhtiyar adlı kitaplarında şu izaha yer verilir:

- 'Öyle insan vardır ki, onu ne akıl durdurabilir ne de nakil. Bu kimselere ne diyanet tesir eder, ne de mürüvvet ve emanet gibi yüce duygular. Şayet el kesmek, asmak ve benzeri ağır cezalar olmasaydı, bu kimseler başkalarının mallarını inat olsun diye açıkça almaktan veya

gizlice çalmaktan çekinmezlerdi. Bu durumun getireceği fesat açıktır. Şu halde, fesadın önlenmesi, toplum düzeninin sağlanması için hırsıza bu ağır caydırıcı cezanın verilmesi uygun ve gerekli olmuştur.

- Günümüzde hırsızlara verilen cezaların caydırıcı olmaması ve hırsızlığın meslek haline getirilmiş olması da bu konu üzerinde düşünmeyi gerektirmektedir.

Cezanın Caydırıcı Olması

- Hz. Peygamber devrinde, iki kişinin eli kesilmiş ve başka da hırsızlık hadisesi tespit edilememiştir. Hz. Ebu Bekir devrinde Esma binti Umeys'in gerdanlığını çalan bir Yemenli'nin eli kesilmiştir. Hz. Ömer döneminde de yalnız bir hırsızlık olayı tespit edilmiş ve bu yüzden İbn-i Semure'nin eli kesilmiştir.

- Demek ki Rasûlullah Efendimiz ile iki halife devrinde (22 yıl içinde) beş hırsızlık hadisesi görülmüş ve gerekli ceza verilmiştir.

- Hz.Ömer kıtlık senesinde hırsızlık haddini uygulamamıştır; daha hafif cezalar tatbik etmiştir.